

ТОШКЕНТ ХАКИКАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА
ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН
ЧИКА БОШЛАГАН № 27 (7417). 7 февраль, 1981 йил ШАНБА Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ- НИНГ ҲИСОБОТИ ЮЗАСИДАН ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИС- ТИК ПАРТИЯСИ XX СЪЕЗДИНИНГ РЕЗОЛЮЦИЯСИ

Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XX съезди ўр
манининг билан шундай қайди қилдики, партия ташкилот-
лари, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, унинг жан-
говар штаби—демократик Марказий Комитетининг синалган
раҳбарлигида КПСС XXV съезди қўйган вазифаларни ба-
жариш соҳасида катта иш қилди.

Съезд ишлаб чиққан беш йил совет жамияти тараққиёт-
нинг ҳамма инқилоблари самараларини таъсир ўтказди ва ўт-
казмоқда. Ўзини беш йиллик йилларида СССР экономик-
каси, фан ва маданиятини ривожлантиришда олға қараб
юлчи қилди. Совет кишиларининг моддий фаровон-
лиги анча ошди. Мамлакатнинг муҳофаза қилиниши янги
кўпроқ мустақамланди. КПСС XXIV ва XXV съездлари
ишлаб чиққан тинчлик программаси қатъий билан амалга
оширилмоқда. Совет Иттифоқи демократик Коммунистик
партиясининг раҳбарлиги, етакчилиги ва ташкилотчилиги роли
бекиёс даражада ўсди.

Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди республика
коммунистик партиясининг барча меҳнаткашларининг ақид
Фиринга ёборадиган, партиянинг янги ва таъки сисётини,
КПСС Марказий Комитетининг, Сисёий бораининг кўп қир-
вали ва собитқадар фаолиятини қизгин маъқуллади, тўла-
қисс қўллаб-қувватлади. КПСС Марказий Комитети Бош
секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўр-
тоқ Леонид Ильич Брежневнинг мамлакатимизни комму-
низм йўлидан ривожлантиришнинг барча энг йирик про-
блемаларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш борасидаги жу-
да катта ролини меҳр-муҳаббат ва миннатдорчилик билан
таъкидлаб ўтди. Леонид Ильич Брежневнинг меҳнат аҳли
бахт-саодати тўғрисида, ер юзиде тинчлик тўғрисида чуқур
тамжурлик руҳи билан сўзлаган толас, ҳақиқатан ҳам
қўлқўш фаолиятини унинг совет кишиларининг, бутун тараққи-
ятларо инсониятнинг самимий иззат-ҳурмати ва миннатдор-
чилигига сазовор қилди.

Ўзбекистон меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети-
нинг «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг
1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўл-
жалланган асосий йўналишлари» ҳақидаги партия XXVI
съезидега лойиҳасини яқинлик билан маъқуллади. Бу
— коммунистик қурилишнинг янги ўқларини очиб беради-
ган гўлт муҳим ҳужжатдир. Республика меҳнаткашлари со-
циалистик мусобақани кенг авж олдириб, жонажон Комму-
нистик партиянинг XXVI съездининг муносиб кутиб олишга
тайёарланмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети Сисёий бюроси аъзолигига
кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг
биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидовнинг Ўзбекистон
Компартияси Марказий Комитети номидан қилган ҳисобот
докладини тинглаб ва муҳокама этиб, съезд яқинлик билан
қўйидагиларни таъкидлади: КПССнинг содиқ ва жан-
говар отряди бўлиши—Ўзбекистон партия ташкилотий ҳис-
бот даврида ташкилий жиҳатдан мустақамланди ва гўявий
жиҳатдан ўсди, партия XXV съездининг қарорларини му-
ваффақиятли амалга ошириш учун, ўзини беш йиллик тош-
кириларини бажариш учун курашда оммага раҳбарлик
нинг янги таъкидлаш билан боинди.

Ўтган беш йил мобайлида республиканинг иқтисодий ло-
тенидани анча ўсди, иқтисодий ишлаб чиқаришнинг самар-
дорлигини ортди. Асосий ишлаб чиқариш фондлари бир
айрим баравар кўпайди. Миллий даромад 29 процент ошди.
Ишлаб чиқарувчи қушларни жойлаштириш яқинланди, Қора-
қалпоғистон АССРни, республиканинг область, шаҳар ва
районларини комплекс ривожлантириш суръатлари тезлаш-
ди. Меҳнаткашларнинг моддий ва маданий даражасини мутас-
сил юксалтириш борасида бир қанча тадбирлар амалга
оширилди.

Саноат, хусусан бутун халқ ҳўжалигининг илмий-техника
тараққиётини белгилловчи тармоқлар тез суръатлар билан
ривожланди. Республикада 1400 дан ортиқ корхона ишлаб
турибди, саноат маҳсулотини ҳажми 27,4 процент кўпайди.
Пландаи ташқари 1,5 миллиард сўмликдан ортиқ саноат
маҳсулотини реализация қилди. Саноат моллари ва озиқ-за-
рат маҳсулотларининг 7,8 мингга янги турларини ишлаб чи-
қариш ўзлаштирилди. Сифат белгиси билан чиқарилаётган
маҳсулотнинг миқдори ут баравар ортди.

Меҳнат ва табиий ресурслардан фойдаланиш самарали-
роқ бўлиб қолди. Кичик шаҳарларда, қишлоқ районлар
марказларида корхона ва цехларнинг 290 филиали ишта ту-
ширилди. Маҳаллий хом ашёдан халқ истеъмол қиладиган
молларни ишлаб чиқариш кўпайди.

Темирйўл, автомобиль ва ҳаво транспорти, йўл қурили-
ши, алоқанинг ҳамма турлари янгида ривожланди. Тошкент
метрополитенининг биринчи динисли мулатидан илгари иш-
га туширилди, автомобиль йўллари шохобчалари кенгайти-
рилди.

Қурилишнинг техника даражаси янги босқичга кўтарил-
ди. Беш йил ичиде салкам 25 миллиард сўмлик капитал
маблаг ўзлаштирилди. Бу—аввалги беш йилликдагига ис-
батан 1,3 баравар ортиқдир. Асосий фондларни ишта ту-
шириш юзасидан беш йиллик тошпириқлари 102 процент,
капитал маблаглардан фойдаланиш юзасидан 109 процент
ва қурилиш-монтаж ишлари юзасидан 108 процент бажар-
илди. Фан ва техниканинг замонавий талабларига жавоб
берадиган 100 га яқин янрик саноат корхоналари ва цех-
лар ишта туширилди.

Беш йиллик даврида қишлоқда қурилиш янгида кўпроқ
мустақамланди. У халқ ҳўжалигининг муҳим тармоғи си-
фатида таъкиб толи.

Сув ҳўжалиги қурилиши кенг йўлларда олиб борилди.
Беш йил ичиде сув озиборларининг умумий ҳажми икки ба-
равардан энди ортди. Ярим миллион гектарга яқин янги ер-
лар ўзлаштирилди.

Республика қишлоқ ҳўжалигида жуда катта ижобий ўза-
ришлар рўй берди. Унинг ялпи маҳсулотини беш йил ичиде
25,5 процент кўпайди. деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулот-
ларининг ҳамма турларини харид қилани юзасидан берилган
тошпириқлар муваффақиятли бажарилди.

Пахта етиштириш ва уни йиғиб-териб олишнинг механиз-
ациялаштирилган илгор технологияси ўзлаштирилди. Қишлоқ
меҳнаткашларининг қаҳрамонона, меҳнат, ишчилар сифини-
нинг, барча меҳнаткашларнинг актив ерлами тўғрйли пахта
етиштириш муттасил ортиб борди. планлар ва қабул қилин-
ган юксак мажбуриятлар йил сайин ошириб бажарилди. До-
ғи кетган пахтакорларнинг муваффақиятлари 1980 йилда
эришилган буюк меҳнат галабасининг гултожи бўлди. Ватан
пахтачилигининг бутун тарихида давлатда биринчи марта 6
миллион 237 минг тонна, шу жумладан 360 минг тонна энг
қимматли илгичка толали пахта тошпирилди. Беш йил ичиде
ялпи пахта ҳосили тўрт миллион тоннадан энди кўпайди.

Дон, хусусан макмажўҳори ва шол иетиштириш тез суръ-
атлар билан ўса борди. Сабзавот, картошка, полза экинлари
ва ҳўл жованинг ўртада йиллик ҳосили тўққизинчи беш йил-
ликдагига исбатан 1,6 баравар ортди. Чорвачилик итисеми
ривашда ривожланди. Чорва мол ва паррандаларнинг маҳ-
сулдорлиги кўпайди.

Ўзини беш йилликда кенг социал программа амалга оши-
рилди. Аҳоли жон бошига ҳисоблаганда реал даромадлар
17 процент ошди. Ишчилар ва хизматчиларнинг иш ҳақи
ҳамда колхозчиларнинг даромадлари кўпайди. Ямаот фон-
дидан берилган тўлов ва енгилликлар 37 процент кўпайди.
Товар обороти 42,4 процент, маиший хизмат ҳажми 1,8 ба-
равар ўсди. Уй-жой ва социал-маданий қурилиш кенг кўла-
м

МУСОБАҚА ИЛҒОРЛАРИГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

ЎЗБЕКИСТОН Компартияси Марказий Комитети билан
Ўзбекистон ССР Министрлар Совети 1980 йилда
алмашлаб экишни ўзлашти-
риш юзасидан ўтаақилган со-
циалистик мусобақа якунали-
рини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси, Марказий Комитети билан
Ўзбекистон ССР Министрлар
Советининг кўма Қизил бай-
роқлари кўйидагиларга бери-
лаган бўлди:

Тошкент области (область
партия комитетининг секре-
тари ўртоқ Мусахонев, об-
ласть ижроия комитетининг
раиси ўртоқ Алимов, область
қишлоқ ҳўжалиги ишлаб чи-
қариш бошқармасининг бош-
лиги ўртоқ Раҳмонов). Бу
область алмашлаб экишни
86,3 процент бажарган,
уни йил давомида 28,1 про-

цент ўстиришга эришган.
Байроқ Наманган области-
дан олиб берилди;
Сурхондарё области, Қора-
қалпоғистон, АССР Элли-
қалъа райони, Андижон об-
ластининг Избоскан райони,
Бухоро областининг Навоий
райони, Жиззах областининг
Дўстлик райони, Қашқадарё
областининг Чироқчи райо-
ни, Наманган областининг
Задарё райони, Самарқанд
областининг Нарпай райони,
Сурхондарё областининг Тер-
миз райони, Сирдарё об-
ластининг Гулистон райони;

Тошкент областининг Пис-
кент райони (район партия
комитетининг секретари ўр-
тоқ Баҳодиров, район ижро-
ия комитетининг раиси ўртоқ
Ҳалилов, район ижроия ко-
митети қишлоқ ҳўжалик иш-
лаб чиқариш бошқармаси-
нинг бошлиги ўртоқ Аҳме-
дов). Бу район алмашлаб
экишни 92,1 процент ўзлаш-
тирган ҳамда уни йил даво-
мида 23,9 процент ўстириш-
ни таъминлаган. Байроқ Бў-
на районидан олиб берилди;
Фарғона областининг
Фрунзе райони, Хоразм об-
ластининг Қўшқўйриқ райони,
Андижон область Ленин рай-
онидеги Карл Маркс номи
колхоз, Бухоро область Қи-
зил тепа районидеги «Ленин-
град» колхоз, Наманган об-
ласть Наманган районидеги
«Партия XXII съезди» кол-
хоз, Самарқанд область
Жонбой районидеги «Партия
XXII съезди» колхоз, Сир-
дарё область Сирдарё рай-
онидеги «Коммунизм» колхо-
зи;

Тошкент область Бўка рай-
онидеги «Октябрь 40 йил-
ли»

раига кўтара олмадилар, деб ҳисоблайди. Бунинг натижа-
сида саноатда мавжуд резервлардан тўлиқ фойдаланилма-
тир, ҳамма корхоналар ҳам ўзини беш йиллик тошпириқ-
лари бажарилишини таъминламади. Бир қанча корхоналарда
иш вақти ҳали ҳам кўп исроф қилинмоқда, узларда меҳнат
ушумдорлиги паст, сифатини назорат қилиш комплекс систе-
маси суст илгий эгилмоқда.

Капитал қурилишда маблаг ва моддий ресурсларнинг со-
чиб юборилишига йўл қўйилмоқда. Пулратчи қурилиш таш-
килотларинг қарийб учдан бир қисми иш ҳажми ва меҳнат
ушумдорлигини ошириш илани бажарилишини ўзлаштираёт-
ди.

Қишлоқ ҳўжалик маҳсулотларини етиштиришни кўпайтириш
учун қолоқ колхоз, совхоз, районларни илгорлар даражаси-
га кўтариш каби муҳим резерв суут ишта солинмоқда. Ҳам-
ма жойда ҳам ер, ўғитлардан самарали фойдаланилмоқда,
деб бўлмади, меҳнат ушумдорлиги суст ўсмади.

Айрим партия, совет, ҳўжалик органлари аҳолининг ма-
даний-маиший эҳтиёж-талабларини тўлароқ қондириш макс-
адида мавжуд имкониятлардан тўла-тўқис фойдаланиш учун
амалий чораларни кўрмдилар. Бир қанча шаҳар ва район-
ларда уй-жой, мактаб, болалар муассасалари ва шифохона-
лар қуриш планлари доим бажарилма қолмоқда. Савдо,
маиший ва коммунал хизмат корхоналари, пассажир транс-
порти ва алоқа корхоналарининг ишдаги камчиликлар суут
бартараф қилинмоқда.

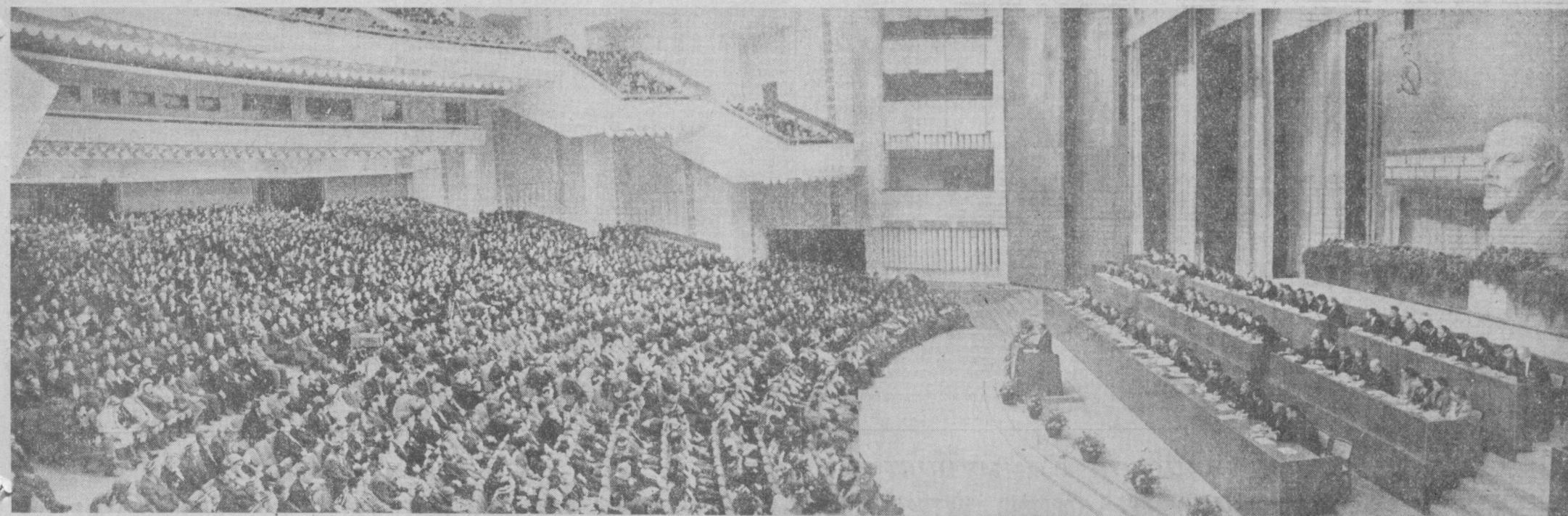
Идеология, сисёий-тарбия ишда ҳануз айрим камчилик
ва нуқсонлар бор. Бир қанча жойларда бу иш замонавий
катта талаблари ҳисобига олинмай, ташкилий ва гўявий жи-
ҳатдан паст савияда олиб борилмоқда. Хушў-тарбиячи
мустақамлаш ва ҳушўқўшларга қарши курашни кучайти-
риш вазифалари ҳануз старли даражада самарали ҳал этил-
мапти. Айрим партия комитетлари омма ўртасида таъки-
лотчилик ва сисёий ишни тақомиллаштириш борасида тегши-
ли чораларни кўрмайтирлар, улар жойлардаги ишнинг аҳо-
лини ҳажмиша ҳам қар томонлама чуқур анализ қилмоқда-
лар, деб бўлмайди, кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва
тарбиялаш ишда нуқсонларга йўл қўймоқдалар.

Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди қарор қилди:

1. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитет-
тининг ишни қондириш деб тоилсин;
2. Партиянинг сисёатини, унинг иқтисодий стратегиясини
муваффақиятли амалга ошириш — Ўзбекистон Компартия-
си Марказий Комитетининг, республикадаги барча партия
комитетлари ва партия ташкилотларининг асосий вазифаси,
деб ҳисоблансин. Бутун ижтимоий ишлаб чиқаришни интег-
сивлаштириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш,
бошқарув даражаси ва сифатини ошириш асосида совет ки-
шиларининг фаровонлигини янгида ўстириш — бу иқтисодий
стратегиянинг олий максасидир.

3. Марказий Комитетга, область шаҳар ва район партия
комитетларига, бошланғич партия ташкилотларига, совет ва
ҳўжалик органларига ўн биринчи беш йилликда ишлаб чи-
қаришни тез ўстириш ва унинг структурасини тақомиллаш-
тириш, фан-техника тараққиётини белгилаб бевуруч тар-
моқларни — энергетика, электрон, электротехника, метал-
лургия, машинасозлик, химия, газ саноатини, шунингдек
қишлоқ ҳўжалиги, енгил саноат, пахта тозалаш саноати, ку-
рилиш учун машина ва ускуналар ишлаб чиқаришни тўлароқ
ривожлантириш таъминлаш вазифаси юксалсин. Озиқ-ов-
қат маҳсулотларини, қийим-кечак, пойфазл, мебель ва халқ
истеъмол қиладиган бошқа молларни ишлаб чиқарувчи кор-
хоналарнинг ишини яқинлаш ва уларни ривожлантиришга,
бу маҳсулотларнинг сифатини ошириш ва хилларини кўпай-
тиришга алоҳида эътибор берилсин.

(Давоми 2-бетда)

ТОШКЕНТ. 1981 йил 6 февраль. В. И. Ленин номи СССР халқлари дўстлиги саройи. Суратда: Ўзбекистон ССР қишлоқ ҳўжалиги илгорлари қурултойининг мажлислар зали.

А. Горюкрия ва Г. Пуш фотоси. (ЎЗАТАГ).

МЕҲНАТДА ЯНГИ МУВАФФАҚИЯТЛАРГА ЭРИШИБ, ВАТАННИ ҚУВОНТИРАМИЗ РЕСПУБЛИКА ҚИШЛОҚ ХўЖАЛИГИ ИЛҒОРЛАРИНИНГ ҚУРУЛТОЙИ

Тошкент марказида қад
қотарган В. И. Ленин номи
СССР Халқлари дўстлиги са-
ройи 6 февраль кўни байра-
мона кўйиб насб этди. Бу
ерда тўпланган Ўзбекистон
қишлоқ ҳўжалиги илгорлари
қурултойининг кўпгина қат-
нашчилари кўксини беастан
қаҳрамонлик олтин юлдузла-
ри, орден ва медаллар, му-
собақа ғолибларининг қизил

ленталари электр чироклари
қурида янгираб кетди. Деҳ-
қончилик ва чорвачилик ми-
ришкорлари ирригаторлар
билан бирга колхоз ва сов-
хозларининг техника билан
таъминлаб турган ишчилар
ва инженерлар, олимлар,

партия, совет ва жамоат таш-
килотларининг вакиллари
ҳам бу ерга келдилар. Залда
кардош пахтакор республи-
калар Озарбайжон, Тожики-
стон ва Туркменистон қишлоқ
меҳнаткашларининг делега-
циялари бор эди.
Қишлоқ меҳнаткашлари-

нинг бу тағли учрашуви
алоҳида фойдали. КПСС
XXVI съезидега тайёарлик
тўғрйли юзага келган беиёе
ўр балад кайфият, гайрат
ва шижоат муҳити қурултой-
га ўзига ҳос руҳ бағишлади.
Ўзбекистон Коммунистик
партиясининг кўни кеча ўз

ишини тақомлаган XX съез-
ди республика халқ ҳўжали-
гини янгида ривожлантириш
йўлларини кўрсатди. Ўзе-
бекистон кўп тармоқли қишлоқ
ҳўжалигининг меҳнаткаш-
лари ағаллаш лозим бўлган
янги юксак марраларни бел-
гилаб берди.

Бу тағли қурултой қат-
нашчиларининг галлашиб
оладиган, маслаҳатлашадиган
ишлари кўп. Чунки жу-
да катта, жонбодлар ишлар
қилиб қўйилган, бу ишлар со-
вет халқининг партия ага-
рар сисёатини амалга оши-
риш йўлидаги кучани соли-
мо-

масига ёрини саҳифа бўлиб
ёзилди. Ўзбекистоннинг «оқ
олтин»дан мўл ҳосил етиш-
тирган ва давлатга 6 милли-
он 237 минг тонна пахта
тошпириган усталари ютуқла-
рига бутун мамлакат аҳли
қувонди. Уларнинг жасоре-

тига КПСС Марказий Коми-
теги Бош секретари, СССР
Олий Совети Президиуми-
нинг Раиси ўртоқ Л. И.
Брежневнинг табриқномасида
юксак беҳо берилди, бу жа-
сorat юксак муқофот —
ўзини Ленин ордени билан
тақдирланди.

(Давоми 4-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ХХ СЪЕЗДИНИНГ РЕЗОЛЮЦИЯСИ

(Боши биринчи бетда).

4. Корхоналарни реконструкция қилиш ва техника билан қайта қуроллантириш суратларини теъдиллаштириш, ишлаб чиқариш қувватларини, табиий, моддий-техника ва меҳнат ресурсларидан фойдаланишни янада яхшилашни, фойдали қазилма конларни қидириб топиш юзасидан геология-разведка ва илмий-тадқиқот ишларини янада кенгайтиришни, прогрессив технология, фан-техника ютуқларини кенг жорий этиш ва шу асосда меҳнат унумдорлигини оширишни, кичик шаҳарлар ва қишлоқ жойларда корхоналарнинг филиаллари, бirlлашмалар ва комплексларни вужудга келтиришни, ҳўжалик механизмининг ҳамма бўғинларини планлаштиришни таъминлаштиришни, план интизомини мустахкамлаш, меҳнатни ташкил этиш ҳамда меҳнатга ҳақ тўлашини бeнгада системасини жорий этишни сўезд мўҳим вазифа деб ҳисоблайди.

5. Ўзбекистон ССР Госплани, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси, ВАСХНИЛнинг Ўрта Осиё бўлими республика министрликлари ва идоралари билан, област партия ва совет органлари билан биргаликда КПСС Марказий Комитетининг СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришининг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари лойиҳаси тўғрисидаги қарорга мувофиқ қўриқ областларни комплекс ривожлантириш, уларнинг мўл ер ва минерал-ҳом ашё ресурсларини ишлаб чиқаришда фойдаланиш учун самарали жалб этишни таъминлаш мақсадида Қарши ва Жиззах территориял-ишлаб чиқариш комплексларини ривожлантиришнинг йўналишларини асосдаб бериш борасида ишларни собиқ-қадимлик билан давом эттиришлар, уларни республика иқтисодий ва социал-ривожлантириш планларида асос этиришлар ҳамда тегишли тақлифларни ички оғ ичида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг мўҳомаасига тақдим этишлар.

6. Област, шаҳар ва район партия комитетларига, Ўзсоепрофга, министрликлар, идораларга, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, халқ депутатлари Советлариниқроқ комитетларига ҳар бир мўҳим коллективнинг бир мўҳим, руҳли ишлари, халқ ҳўжалик планлари ва қабул қилинган социалистик мажбуриятларининг бажарилишини таъминлаш учун тегишли чоралар қўриш вазифаси юқилган. Юқсак ливорад натижаларга эришиш учун ўтказилган социалистик мўсбаа, «Қолоқларсиз ишлаш» ҳаракати ривожлантирилсин. Меҳнаткашларнинг иқидий активлиги, новаторлиги, мурабийлиги кўчаитирилинсин ва қўлаб-қувватлансин. Қадрларни бир жойда мўҳим ишлайдиган қилиш, сермеҳнат ишларни механизациялаш, меҳнаткашларнинг ишлаб чиқариш ва уй-жой—маиший шароитларини яхшилаш тадбирлари амалга оширилинсин.

7. Сўезд капитал маблагларини самардорлигини ошириш, қурилиш мўддатларини қисқартириш, қимматини пасайтириш ва сифатини яхшилаш, янги қувватлар ва обьектларга ўз вақтида ишга тушириш—капитал қурилиш соҳасидаги асосий вазифа, деб ҳисоблайди.

План органлари, министрликлар ва идоралар капитал қурилишда павлаштириш ва бошқаришни таъминлаштиришлари, капитал маблагларини биринчи навбатда корхоналарни реконструкция қилиш ва техника билан қайта қуроллантиришга ва илган қурйла бошланган иншоотларни туғалашга сарф қилишлари маблар, моддий-техника ва меҳнат ресурсларини ишга тушириладиган ҳамда энг мўҳим қурилишларга тўғилиш таъминлашлари, битказилган қолган қурилиш ҳажминини ва ўрнатилмаган ускуналарни белгиланган нормативларга қисқартиришлари зарур. Қурилиш ишларини ташкил этиш ва унинг иқтисодий таъбирларини яхшилаш, ишга тушириш ва комплекс механизациялаш даражаси оширилсин, қўз меҳнатини анча қисқартириш тадбирлари қўрилсин, ва шу асосда қурилишда меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан белгиланган суратларга эришилсин таъминлансин.

Уй-жой қурилиш миқдорларини кўчаитириш ва шу мақсадда янги ўйсузлик қомбинатларини ишга тушириш, ишлаб турган ўйсузлик қомбинатларини реконструкция қилиш ва техника билан қайта қуроллантириш, янги сериядаги яхшилланган типовой лойиҳаларга мувофиқ уй-жойларни тайёрлаб беришга ўтиш, уй-жой қурилишининг умумий ҳажмида йирик панелли ва ҳаққил-блокли уй-жойлар қурилиш ҳиссасини кўчаитириш зарур.

Партия, совет ва ҳўжалик органлари қурилиш ишларини ташкил этишининг прогрессив формаларини: бригада ҳўжалик ҳисоби, ўзел методи, улуқсиз планлаштириш ва комплекс поток усулда қуришда қўллангиланган Орел системасини ривожлантириш зарур. Янги ишлаб чиқариш қувватларини, уй-жойларни ва маданий-маиший хизмат кўрсатидиган объектларни комплекс тарзда ишга тушириш таъминлаш, план тузиш, архитектура ва қурилиш ечимларининг сифатини ошириш керак.

Қурувчиларнинг самарали ишлаши ва дам олиши учун зарур шароитлар вужудга келтирилсин. Қадрлар қўнамчилигини кескин сўратда қисқартириш таъминлансин.

8. Сўезд халқ ҳўжалигининг ва аҳолининг юк ва одам таъминлаш бўғини ахтирларини ўз вақтида ва тўла қилишга, транспорт системасини иш самардорлигини, сифатини оширишга ҳамда унинг моддий-техника базасини мустахкамлашга алоҳида аҳамият беради. Партия, совет ва ҳўжалик органларга таянсоёт ҳамда турларининг ишнинг мувофиқлаштириш олиб боришни яхшилашга ва уларнинг халқ ҳўжалигидаги бошқа тармоқлар билан ўзаро яхши алоқа боғлашларига эришмоқлари лозим. Халқ ҳўжалигини ва аҳолининг ўсиб бораётган талабларига мувофиқ, алоҳа вазифаларни шохобчалари кенгайтирилсин.

9. Сўезд қишлоқ ҳўжалигини бундан бўён ҳам жадал ривожлантиришга эришилсин, озиқ-овқат программасини муваффақиятли амалга ошириш, аграр-саноат комплекси тармоқларини ағона планлаштириш, мутаносиб ва баланслаштирилган тарзда ривожлантириш асосида мамлакатни ва республикани қишлоқ ҳўжалик хом ашёси ҳамда маҳсулотлари билан барқарор таъминлаш гоят мўҳим, деб ҳисоблайди. Шаҳар билан қишлоқ турмушининг моддий ва маданий-маиший шароитларини яхшилаштириш вазифаларини ҳал этишда куч-ғайратни кўпроқ сарф қилиш зарур.

Партия, совет, қишлоқ ҳўжалиги ва сув ҳўжалигини органларининг, барча қишлоқ меҳнаткашларининг куч-ғайратини алоҳида ҳозирда ҳам пахтачиликни янада ривожлантиришдаги иборат вазифаларини ва интернационал бурчини бажаришга йўналиштириш, янги ўрта ҳисобда намида 5,9 миллион тонна пахта еттиштириш таъминлансин.

Дехончилик маданийлиги юксалтириш, аламлашда экинчи ўлаштириш, минерал ўғитлардан ва бошқа хомиялиғи еситилардан фойдаланишни яхшилаш, метеллология, комплекс механизациялашнинг ривожлантириш йўли билан пахта ҳосилдорлигини оширилсин. ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлими, СоюзНИХИ ва бошқа илмий муассасаларнинг олимлари эртанги ҳосилни олиш ағротехниқаси ва технологиясини муттасил таъминлаштиришлари, юқори сифатли тала берадиган, пахтачининг вилта чидамли, тез ишир, мўл ҳосил берадиган янги навларини яратиш соҳасида актив иш олиб боришлари, зараркушчиларга қарши курашининг биологик методларини кенг жорий қилишлари лозим. Қаққадаб, Сурхондарё, Бухоро областларида илгичча тоғли пахта майдонлари кенгайтирилсин.

Қишлоқ ҳўжалигида фан-техника тараққиятини янада ривожлантириш, пахтачиликни комплекс механизациялашнинг

вожлантириш, пахтачиликни комплекс механизациялашнинг нийҳосига етказиш, бошқа тармоқларда, айниқса мева-сабзавотчиликда, чорвачиликда ва пиллачиликда ишларни механизациялаш даражасини, ошириш бош йўналиш деб ҳисоблансин. Қишлоқ ҳўжалик техникасидан фойдаланиш ва уни асрашни яхшилашга, машиналарни ремонт қилиш ва техника хизмати кўрсатиш системасини ривожлантиришга кўпроқ эътибор берилсин.

Партия ташкилотлари, совет ва қишлоқ ҳўжалик органлари колхоз ва совхозларда меҳнат ва ишлаб чиқариш таъминлашнинг янада мукаммал формаларини кенг жорий этишлар, қишлоқ ҳўжалигидаги меҳнат унумдорлигини ўзини беш йилгача нисбатан намида 18 процент оширишни таъминлансинлар.

Қарши ва Жиззах шаҳрларида, барча областларда ва Қорақалпоғистон Автоном Республикасида ерларни ўлаштириш давом этирилсин. Бу ерлардан самарали фойдаланиш социал проблемаларнинг ҳал этилишига, уй-жой, маиший ва маданий муассасаларни, яхши йўлар қурилишига боғлиқ эканлиги эътиборга олинсин. 485 минг гектар суғориладиган ер экинзорга айлантирилсин, 1,5 миллион гектар лойғовга сув чиқарилсин. Толлимаржон, Тўғмуғин, Хисорак ва Қоравултета сув омборлари қуриб битказилсин. Тўполанг, Сўх ва Шўркўл сув омборлари қурилиши авж олдириб юборилсин. Илгаридан сўториб келинган ерларни комплекс реконструкциялаш, гидрометеорология системаларини ишлатишни яхшилашга, ер-сув ресурсларидан оқилона фойдаланишга алоҳида эътибор берилсин.

Мақкажўри ва шоди қилидиган майдонларни кенгайтириш, шу экинларнинг ҳосилдорлигини ошириш ҳисобига айниқса суғориладиган ерларда дон еттиштиришга кўчаитириш йўли давом этирилсин, картошка, сабзавот-полиэз экинлари, бог ва тоқорларнинг ҳосилдорлиги оширилсин, мева-ғўшаниқлиқ, қишлоқ ҳўжаликнинг ҳосилдорлиги кўчаитириш йўлидаги ишларни, аҳолини ҳўл мева ва сабзавот билан йил давомида таъминлаш туғрисида қўйилсин ва шу маҳсулот билан савдо қилишга ҳисилансин.

Сўезд партия, совет ва қишлоқ ҳўжалик органларининг зигмасига гуш, сўз ва чорвачиликнинг бошқа маҳсулотлари етиштиришнинг янада кўчаитириш вазифаларини ҳал этишга алоҳида эътибор бериш, чорвачиликнинг интенсив методларини жорий этиш вазифасини юқлайди. КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг Ўзбекистон ССРда чорвачиликни ривожлантиришнинг янада жадаллаштириш тадбирлари тўғрисидаги ҳарорини иқидийлик билан бажариш бу соҳадаги беш вазифадир. Юқори сифатли ем-ҳасак етиштиришнинг янада кўчаитириш юзасидан қўшма тадбирлар амалга оширилсин, сапгаз корхоналари ҳамда бошқа корхона ва ташкилотлар ҳузуридаги ёрдамчи чорвачилик ҳўжаликлари ривожлантирилсин, қўзғовуз балчиқлигини ривожлантиришга натта эътибор берилсин, пиллачиликнинг моддий-техника ва оуқа базаси мустахкамлансин, уни индустриал неғизга қўчириш жадаллаштираш. Аҳолининг шахсий ҳўжаликлари ривожлантиришга кўмаклашилсин, қишлоқ меҳнатчиларининг ҳар бир оиласида чорва ва парранда боқилишига эришилсин.

Барча ҳўжалик бўғинларига молиявий-ҳўжалик фаолиятини устидан контроллик қўчаитирилсин, иқтисод қилиш, тежамкорлик учун, маҳсулот, таннархини пасайтириш учун кўнл билан кураш олиб борилсин.

10. Сўезд республика план, молия, банк, таъминот ва бошқа органлари ҳамда идораларининг ишига нисбатан талабчанлигини ошириш зарур деб ҳисоблайди. Госплан планлаштиришнинг анча мукаммал методларини қўллансин, халқ ҳўжалик планларининг, ундаги барча бўлимлар ва ишларининг мутаносиб бўлишини таъминлансин, иқтисодий проблемаларини ҳал этиш чоғида маҳкамачилик ва маҳаллийлик тенденцияларига кескин қаршилиқ қилсин. Госсбаб, министрликлар ва идоралар маҳсулот етказиб бериш юзасидан олинган мажбуриятлар ва берилган топириқларнинг ўз вақтида ҳамда сифатли бажарилиши устидан контролликни қўчаитиришлар, моддий-техника таъминотининг илгор форма ва методларини ривожлантиришлар, иқтисодий ресурслардан кенг фойдалансинлар.

Молия-кредит механизмининг ишлаб чиқаришни ривожлантиришга ҳамда ҳўжалик қурилишнинг сифат кўчаитиришнинг яхшилашга таъсирини кўчаитириш, давлат маблагларининг оқилона ишлатилиш, молиявий ва тўлов-интизомига риол этилиши устидан янада қаттиқ контроллик ўрнатилсин. Нарх белгиловчи органлар улуғруқи нархларнинг янги маҳсулотни ўлаштиришнинг жадаллаштиришга, уларнинг сифатини яхшилашга, ишлаб чиқариш ресурсларидан янада оқилона фойдаланишга ва маҳсулот таннархини пасайтиришга ўтказадиган рағбатлантирувчи таъбирини оширилсин.

11. Партия, совет ва ҳўжалик органлари социал ривожланиш программасини амалга оширишга ва меҳнаткашларнинг фаровонлигини юксалтиришга кўпроқ эътибор беришлари керак. Коммунал ва маиший хизматлар ҳажми кўчаитириш лозим. Савдо-сотиқ ва умумий оқоватланш корхоналарининг фаолияти яхшиллансин.

Аҳолига медицина ёрдами кўрсатиш сифатини ва маданийлигини ошириш, касалга қалинлигини олдин олиш ишларини қўчаитириш тўғрисида доимий ғамхўрлик қилиниши зарур. Оналар ва болаларга хизмат кўрсатиш ҳар томонлама яхшиллансин, она ва бола учун профилакторийлар ва санаторийлар тармоғи кенгайтирилсин. Меҳнаткашларнинг социал ва кесия таъминоти таъминлаштирилсин. Улуғ Ватан уруши инвализмлари ва қатнашчиларининг, партия ва меҳнат ветеранларининг, ҳалок бўлган жангчилар оналарининг талаб ҳамда эҳтиёжларини қондиришга алоҳида эътибор берилсин.

12. Област, шаҳар ва район партия комитетларига, бошлангич партия ташкилотларига, идеология муассасалари ва идораларига идеология ишнинг янада юксалтириш чораларини қўриш топирилсин. Бундан бўён ҳам пропаганда, ва агитациянинг юқсак илмий савияда бўлишини таъминлашга, унинг амалийлигини ва конкретлигини, ҳаёт билан, ҳўжалик ва сийсий вазифаларининг ҳал этилиши билан боғлиқлигини қўчаитиришга асосий диққат-эътибор берилсин, бутун сийсий-тарбиявий ишнинг актив ҳужумдорлик характери ҳар томонлама ривожлантирилсин. Душманининг идеология соҳасидаги қўпорувчилик ҳаракатларига қарши кескин кураш олиб борилсин.

Меҳнаткашларини марксча-ленинча дунёқараш, партия ишига, коммунистик идеалларга, социалистик интернационализмга чексиз садоқат руҳида тарбиялаш аввалликке идеология, сийсий-тарбия ишнинг ўзига бўлиб қолверилиш керак. Коммунистлар ва партиячиларга марксча-ленинча ва иқтисодий таълим беришни янада таъминлаштириш тадбирларига алоҳида эътибор бериш.

Меҳнат коллективларида ва меҳнаткашларнинг истикомат жойларида оммавий-сийсий ва иш деқлар пропаганда қўчаитирилсин. Агитация-пропаганда ишларини олиб борувчи навлар состави мустахкамлансин. Раҳбар кадрларнинг меҳнаткашларни сийсий йўналган тарбиялашга доимо ва алобат шитириб етишадиган иборат ленинча аянча ҳар томонлама ривожлантирилсин. Жамоатчилик фикрини ўрганиш ва шакллантириш учун одамлар билан шахсан алоқа ўрнатиш имкониятларидан тўлиқроқ фойдаланилсин, меҳнаткашларнинг сўзловари, таъкифлари ва таъкидий мўлоҳазалари мунтазам равишда умумлаштирилиб, таҳлил этилсин, уларга оператив жавоблар бериб турлсин, шу масалалар, таъкифлар ва мўлоҳазалар юзасидан қўрилган амалий чоралар тўғрисида аҳолига ахборот берилсин.

Партия комитетлари, оммавий ахборот воситалари марксизм-ленинизм назариясини, КПССнинг тарихий таърибасини пропаганда қилиш савиясини оширилсин, экономика, фан ва маданиятнинг энг мўҳим ютуқларини ҳар томонлама ёритсинлар. Партия, давлат, ҳўжалик органлари ва жамоат ташкилотлари ишидида ленинча ошкоралик принципи амалга оширилиши таъминлансин.

Ўзбекистон ССР ва бошқа қардош республикалар мисолида мамлакатимизнинг коммунистик қурилишдаги муваффақиятларини, ленинча миллий сийсатнинг аjoyиб самараларини, социализмнинг буюк афзалликларини, Коммунистик партия билан Совет давлатининг тинчликсевар таъриб сийсат йўлини, социалистик демократия ривожланиб бораётганини кенг миқёсда пропаганда қилиш — оммавий ахборот воситаларининг энг мўҳим вазифасидир.

13. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, област, шаҳар, район партия комитетлари меҳнаткашларнинг барча категориялари ва гуруҳларини эътиборга олиб қўлиш-сийсий, меҳнат, ахлоқий ва атеистик тарбия масалаларини комплекс ҳал этишга қаратилган тадбирларни ишлаб чиқиб, амалга оширилсинлар. Бу ишда партия, совет, жамоат ва ҳўжалик таъкидлаштиришнинг фаолиятини планлаштириш ҳамда мувофиқлаштириб олиб бориш даражаси оширилсин, партия комитетлари тармоқ бўлимларининг ва ҳўжалик раҳбарларининг тарбиявий иш ҳолати учун масъулияти оширилсин.

Бошлангич ва ҳеч партия ташкилотлари, партия гуруҳлари қўндалик гойий-тарбиявий фаолиятининг марказлари бўлиб қолсинларга, коллективларни жипслаштиришларига, одамлар билан яқна тартибда моҳирона иш олиб боришларига, уларнинг социал активлигини ва меҳнат ғайратини рағбатлантиришларига, меҳнат ва турмуш маданиятини оширишларига, янгилик туғилсини ривожлантиришларига эришилсин. Социалистик мўсбаақнинг тарбиявий имкониятларидан фойдаланиш. Меҳнаткашларга мўсбаақнинг бориши тўғрисида ўз вақтида ва батафсил ахборот бериб турлсин. Унинг йўналишларини қисқартириш ишга ҳал этиш кўрсаткичларига эмас, тарбиявий ишнинг ҳолати ҳам эътиборга олинсин. Қишлоқ аҳолиси ўртасида гойий-сийсий ишнинг янада қўчаитиришга эришилсин. Қишлоқ меҳнатчиларининг умумий таълим, касб-кор ва маданий даражасини ошириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилинсин.

14. Сўезд партия, совет, касбаб-союз, комсомол ташкилотлари зигмасига меҳнаткашларни коммунистик ахлоқ руҳида тарбиялаш, социалистик турмуш тарзини қарор топириш ишнинг қўчаитириш, одамларнинг онги ва феъл-атвориди ўтмиш саргитларига қарши кескин кураш олиб бориш вазифасини юқлайди. Меҳнаткашларни ҳаётбахш совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализм, СССР халқларининг ленинча буюзмас дўстлиги ва қардошлиқ руҳида тарбиялаш ишнинг янада таъминлаштириш, миллатлараро алоқа тили бўлиши рус тилини чуқур ўрганиш таъминлансин.

15. Сўезд партия комитетлари, Олий ва ўрта махсус таълим, Маориф министрликлари, Хўнар-техника таълими давлат комитети ҳамда ўқув юртларига ага бўлган бошқа министрликлар ва идоралар зигмасига олий ва ўрта махсус, ўрта ва хўнар-техника таълимининг ривожлантириш ва таъминлаштириш ишнинг давом этириш вазифасини юқлайди.

Мутахассисларнинг касб тайёрлигини ҳамда ишчи кадрларнинг малакасини янада оширишга, мурабийлиги ҳаракатини ривожлантиришга, ёшларни коммунистик эътиқод-юқсак гойий ва ахлоқий-сийсий фазилатлар руҳида тарбиялашга алоҳида эътибор берилсин. Қарбий хизматга қақри-дучи ёшларни армияда хизмат қилишга тайёрлаш савиясини оширишга эришилсин.

Мақтабгача ёшдаги болаларни боғча ва ясида тарбиялашнинг янада таъминлаштириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилинсин, болаларни мактабгача тарбия муассасаларига жалб этиш даражаси анча оширилсин, болалар яси-боғчалари тармоғини ривожлантиришнинг юқсак суръатлари таъминлаш, бу мақсадлар учун тармоқ министрликлари, идоралар, колхозларнинг маблагидан кенг фойдаланилсин.

Сўезд адабиёт ва санъат арбобларининг иқидий активлигини бундан бўён ҳам ошириш, уларни халққа садоқат билан хизмат қилишдек олимабоз вазифага йўналтириш, социалистик маданиятнинг халқчилиги ва тарбиявийлиги баъроғини баланд қўтариш зарур, деб ҳисоблайди. Иқидий маданият арбобларини тинимсиз таъминлаштириш, республика даражасида тарбиялаш, янги турмушга дадил ва актив кириб боришларига, совет турмуш тарзининг бойликларини, замондошлигини — янги давр ҳақрамонининг матнавий дунёсини акс эттиришларига, шу ҳақрамоннинг турмуш, меҳнати ва иқидий ёрдам беришларига эришилсин — партия ташкилотларини бурчилад. Санъатнинг ҳамма турлари ҳодимлари марксизм-ленинизм фанини ағдалаб олишлари, ўз фаолиятида шу фанга муттасил ала қилишлари зарур.

16. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси, Госплани, министрликлари ва идоралари илмий-тадқиқот ишларини планлаштириш ва мувофиқлаштириш туғрисида, юқори малакали илмий кадрлар тайёрлаш, илмий-тадқиқот ва лойиҳа-конструкторлик ташкиллаштириш таркибига-ишлаб чиқариш базасини мустахкамлаш масалаларига эътиборни қўчаитиришлар.

Фан билан ишлаб чиқаришнинг алоқасини ҳар томонлама мустахкамлаш, тармоқ комплекс программаларини биргаликда ишлаб чиқиб, амалга оширишнинг кенг олат тузига кириш, асосий диққат-эътиборни фан ва техниканинг экономика интесив ривожланиш йўлига ўтказишни таъминлашдан ютуқларини жадал жорий этишга қаратиш, ағрот мўҳитини муҳоббига қилиш масалаларини ҳал этиш зарур. Тармоқ муассасаларидаги тадқиқотларнинг савияси учун министрликлар ва идораларнинг масъулияти оширилсин. Халқ ҳўжалигини яхшилашга ҳал этиш учун олий ўқув юртларининг илмий потенциалдан тўла-тўлиқ фойдаланилсин.

Иқтисодий фанлар соҳасида етти социализм жамиятини ривожлантириш проблемалари, иқтисодий муносабатлар чуқурроқ таълиқ этилсин, республиканинг социал-иқтисодий ривожига тарбиявий раҳбарлиқнинг тарихий таърибаси, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш масалалари умумлаштириб берилсин.

17. Партия Марказий Комитети, област, шаҳар, район партия комитетлари ички ишлар прокуратура, юстиция органларига ва судларга раҳбарлигини қўчаитиришлар. Партия билан ҳўжаликнинг социалистик қонунчилигини мустахкамлашга онд қарорларини бажариш соҳасидаги таъминотчилик ва тарбия-тарбиявий иш яхшиллансин. Маъмурий органлар жамоат тарбиясини таъминлашлар, ҳўқуқ-тартибни бузилишининг ўз вақтида олдини олсинлар ва пайини қирқсинлар, жамият маърифатларига эид ҳолсаларга қарши кескин кураш олиб боришлар, жамоатчилик билан алоқани кенгайтиришлар, социалистик ҳўқуқ-тартибни бузиш ҳоллари билан боғлиқ бўлган ишларнинг бевосита коллективларда меҳнаткашларнинг актив иштироки билан қўриб чиқишнинг кенг олат тузига киритилсинлар.

18. Сўезд шунинг таъкидлалини, коммунистик қурилишнинг кенгайиб бораётган миқёслари экономика ва маданиятнинг ривожлантиришга, одамларни тарбиялашга партия раҳбарлиги савиясини муттасил ошириш, омма орасидан бутун таъкилотчилик ва сийсий ишнинг яхшиланиш қаттиқ талаб қилмоқда. Ривожланган социализм шароитида барча партия комитетларининг фаолиятида янада кўпроқ конкретлиқ бахш этиш, илмий, аналитик ёндашнинг сабот билан жорий этиш, ашу масалаларни малакали ҳал этиш ва бошланган ишнинг алобта пировардига етказиш зарур. Партия Марказий Комитети, област, шаҳар ва район партия комитетлари

бундан бўён ҳам ўз фаолияти методларини таъминлаштириш юзасидан хилма-хил иш олиб боришлари, ленинча иш услубларини кўнл билан ўрганишлари, ўзларининг бутун куч-ғайратларини натта-натта истиқбол масалаларига қарата билишлари, буюрокларни ва расмийчилик қўришларига қарши кескин кураш олиб боришлари керак.

19. Сўезд партия комитетлари зигмасига кадрларни тайёрлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашнинг ленинча принципларига аввалгидек ҳеч огиймай риоя этиш вазифасини юқлайди. Ҳўжалик ва маданий қурилиш участкалари юқсак тарбиявийлигини чуқур билмдонлик билан, интизомлигини ташаббускорлик ва ишга иқидий ёндаш билан бирга қўйиш олиб борадиган, замонавий бошқариш методларини ағдалаб олган, меҳнаткашлар ўртасида обрў-эътибор ҳозирлаш, уларнинг талаб ва оҳтиёжларига сезиларли билим қарайдиган раҳбарлар билан мустахкамлашдан, интизомлигини таъминлашнинг ҳўш системаси таъминлаштирилиб, бу ҳодимларнинг фан ва техника ҳозирги замон ютуқларини, ишлаб чиқаришнинг таъкил этиш усулларини ағдалашларига эътибор берилсин. Партия кадрлари, идеология ҳодимларини тайёрлаш янада юқори даражасига яқилансин.

Партия комитетлари резерв вужудга келтириш ишнинг доимо яхшиланишлари, хотин-қизларни раҳбарлик ишга қўчаитириш қўчаитиришлари, кеска таърибали кадрларни ахтиқ қилишлари, уларнинг билимдан фойдаланишлари, айни вақтда ёш, умидбахш ҳодимларни юқори давозимларга қўчаитиришлари керак.

20. Сўезд партия билан ҳўкумат директиваларининг яқин ва анча узоқ истиқбол учун ишлаб чиқилган иқтисодий ва социал вазифаларининг иқтисодий контроль қилиш ва текшириш партия ташкилотлари ва уларнинг раҳбар органлари ташкилотчилиги фаолиятидаги беш вазифа деб ҳисоблайди. Қарорларнинг мақдори эмас, балки қабул этилган қарорларнинг алобта бажарилиши контроль самардорлигининг мезон бўлмоғи керак. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, област, шаҳар ва район партия комитетларига коммунистларнинг таъкидий мўлоҳазалари ва таъкидларини бундан бўён ҳам собиқадамлик билан ўрганиш, улар юзасидан оператив равишда чора-тадбирлар қўриш топирилсин. Бошлангич партия ташкилотлари маъмуриятнинг ҳўжалик фаолияти устидан контроллик қилиш ҳўқуқидан тўлиқроқ фойдаланилсинлар.

21. Партия Марказий Комитети, област, шаҳар, район партия комитетлари бошлангич партия ташкилотларининг фаолиятини янада яхшилашга, уларнинг партия сийсатини амалга оширишдаги, илгичлар, колхозчилар, экиблар ўртасида ташкилотчилик ва сийсий ишнинг қўчаитиришлари ролини оширишга ҳаракат қилинсинлар. Бирлашмаларнинг партия комитетларига ва бошқа партия бўғинларига кўпроқ амалий ёрдам берилсинлар. Партия йиғилишларига таъйирилик қўриш ва уларни ўтказиш практикаси таъминлаштирилсин. Коммунистларнинг активлиги оширилсин, улардан ҳар бири сийсий жангига ҳос фазилатларига ағдалаб олишга, ишлаб чиқаришда ва иқидий турмушда авангардик ролини муносиб равишда бажаришга, турмушда намуна бўлишига эришилсин. Қатъий яқна тартибда танлаб олиш асосида партияга меҳнаткашларнинг энг муносиб намуналарини қабул қилинсин, бунда янги киривчилар составида ишчиларнинг етагини ўрнида бўлиши таъминлансин. Партия киришга рекоммендация бевуричларнинг масъулияти ва кандидатлик стажининг аҳамияти оширилсин. Партия сафарларининг софлиги ва мустахкамлиги, партия интизомини янада қўчаитириш учун курашда партия комиссияларининг роли оширилсин.

22. Сўезд социалистик демократияни бундан бўён ҳам қўчаитириш, халқ депутатлари Советларининг роли ва обрў-эътиборини ошириш, уларнинг ташаббусларини қўлаб-қувватлаш зарур, деб

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. С. АШУРАЛИЕВ доклади

Қишлоқ меҳнатқашлари
Забестон Компартияси XX
съезидининг қарорларига
амал қилиб, 1961 йилда қиш-
лоқ хўжалигини янгида ри-
вожлантириш вазифаларини
муваффақиятли равишда ба-
жариш учун бутун кучлари-
ни сарфлайдилар, деб
қишлоқ хўжалиги, сув хўжа-
лиги орангари, қиш-
лоқ хўжалик қорхоналари-
нинг барча ходимлари номи-
дан Забестон Компартиясини
Марказий Комитетини ва
республика ҳукуматини
қўлига оғир ишлатиб бегъай-
си (1961 йил).

Республика қишлоқ хўжалиги илгорида курулганда қатнашган Тошкент области вакиллари билан бир гуруҳдан (чапдан) Ғалаба районидаги «Ого-нек» совхози директори М.

Отажонов, «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг янги бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Э. Алиев, Янгийул районидаги Х. Турсунқулов номи совхоз

сўт соғувчиси Улмас Ёқубова, Оққўрғон районидаги «Коммунизм» колхоз бригадир Х. Тўрақўлиев, Янгийул районидаги «Ленинизм» колхоздан Р. Шофайзиев, Ғалаба районида

ги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхоздан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Сулаймонов, Бөкөбод районидаги Ойбек номи совхоздан В. Тўхтабоев, Урта Чирчиқ райо

нидаги «Северный маяк» колхозининг шоҳчилик бригадаси бошлиғи Раиса Тинган ўртоқлар.

А. Абалиев фотоси.

МЕҲНАТДА ЯНГИ МУВАФФАҚИЯТЛАРГА ЭРИШИБ, ВАТАННИ ҚУВОНТИРАМИЗ

(Бешинчи бетда).

Нақадар кўп иш қилинган бўлмасин, аммо бундан ҳам каттароқ ишлар олдимизда турган. Тез орада КПССнинг XXVI съезди бошланибди. Бунга муносиб кутиб олиш ва ўн биринчи беш йилликни меҳнатда янги ютуқлар билан нишонлаш — ҳар бир совет кишининг, ҳар бир қишлоқ меҳнатчисининг фахрий бурчидир. Колхоз ва совхозларда КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездида «СССРни иқтисодий, ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга муқаллавланган асосий йўналишлари» лойиҳаси муҳокама қилинган йилларда айтилган манса шулардан ҳақда баъзилар гапирди.

Курултойга Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. Б. Усмонов ҳам иштирок этишди. Уларнинг иштирокидаги курултойда «Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Ленин Комитетининг Марказий Комитетининг Сибей бюроси билан рўх билан, гулдўрс давлати қарорлари остида фахрий президиумга сайланди.

Солиқ динини, коммунист партияни, Совет давлатининг ва халқлар коммунист ҳаракатининг атоқли арбоби, тинчлик ва социал тартиқнинг учун толаси кўрашчи, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Ленин Комитетининг Марказий Комитетининг Сибей бюроси билан рўх билан, гулдўрс давлати қарорлари остида фахрий президиумга сайланди.

1980 йилнинг якулари ва қишлоқ хўжалик ҳодимларининг 1981 йили коммунист меҳнатчилари тўғрисида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Р. С. Ашуралиев доклади қилди.

Докладда ва музокарада сўзга чиққан ноҳиялар йил якуларининг атоқли таҳлил этилди, ортирилган таъриблик умумлаштирилди. Улар асосий диққат этибдики ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилида қишлоқ меҳнатчилари олдида турган вазифаларга қаратилди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашнинг ҳар томонлама қўлайлиги учун мавжуд резервлар ва имкониятлардан тўла-тўғис фойдаланиш — уларнинг энг муҳим вазифасидир. Қоразма област партия комитетининг биринчи секретари М. Худойберганаев, Марҳумат районидаги Қўйбўш номи колхоз бошқаруви С. Мўдинова, Дўстлик районидаги Ленин номи совхоз меҳнатчилари С. Қадимов, Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги министри А. А. Уркинбоев ўз нутқларида ай

ниқса дидида энназорга айлантирилган йил ерларда пахта ҳосилдорлигини янада ошириш зарурлигини таъкидлашди. Ўлғор таъриблик, фан ва техника ютуқларини ишлаб чиқаришга кенг жорий этиш ана шу қимматбаҳо техника эннини етиштириш агротехникасини такомиллаштириш лозим. Гектар самардорлигини ошириш учун ҳар бир пахтачилик бригадасида, хўжаликда имкониятлар бор. Қолақ коллективларини илгори даражасига етказиш туфайли қўшимча равишда аниқлаш ҳосил олди мумкин.

Курултойда сўзга чиққан Камани районидаги К. Маркс номи совхоз директори Р. Норбуллов, Наманган районидаги Тельман номи колхоз раиси М. Умаров, Қўнғирот районидаги Чалов номи совхоз директори О. Қўрбонисовлар меҳнатчиларни маданий даражасига олиб бориш, минерал ва органик ўғитларини гоёт самарали тарзда ишлатишни таъминлаш, сувдан оқилана фойдаланиш, янги серхосил навларни, зараркунадаларга қарши курашнинг биологик методларини жорий этиш, амаллаб эканини сабот билан ўзлаштириш зарурлигини уқитиб ўтди.

Республика қишлоқ меҳнатчиларининг ватанпарварлик бурчи — пахтанинг юрри сифати бўлишига эришишдан иборат. Ишни шу даражада таъкид этиш керакки, давлатларда ишларнинг жамини комплекси юксак агро-техника даражасида ва энг яхши мулкларда ўзлаштириш, тодасининг технология хусусиятлари яхши бўлган, тўқимачилик саноатининг талабларига мос бўлиб турган «оқ оғит»дан мўл ва эрта ҳосил етиштирилиши, ҳосил терими уюшқоқлик билан уюштирилиши.

Курултой катнашчилари дон, сабзавот, мева, узум, картошка ва бошқа қишлоқ хўжалик энчилари ҳосилтини етиштириш ва давлатга сотишни қўлайлиги йўллари билан муҳокама қилдилар. Ноҳиялар ишлаб чиқаришни марказлаштириш ва иқтисодлаштириш қўлайлиги, агар саноат интеграциясини ривожлантириш, қишлоқ хўжалик энчилари етиштиришнинг кенгроқ меҳнат сарфлаб, мўл ҳосил олишни таъминлайдиган индустриал техно-логиялар жорий этиш асосида бу тармоқларни янада ривожлантириш мумкинлиги ни уқитди. Ўзбекистонда маҳалла ҳодим, шунинг, мева-сабзавот маҳсулотлари етиштириш ҳамда тайёрлашнинг қўлайлиги учун катта имкониятлар борлиги қайд этилди.

Тошкент области яқиндаги комитетининг раиси Т. А. Алимов, Тошди районидаги Ленин номи совхозининг бош қўмонди К. Қорбақов ва сўзга чиққан бошқа ўртоқлар ўз нутқларида чорвачиликни янада юксалтириш, фермаларнинг маҳсулотини етиштириш ва тайёрлашни кескин қўлайлиги, совет қишлоқларининг оқил-овқат маҳсулотларига эҳтиёжларини тўла-тўғис қондириш — республика қишлоқ меҳнатчилари олдида турган бош вазифалардан бири эканини айтишди. Ноҳияларнинг таъкидлашча, партия XXVI съездида КПСС Марказий Комитетининг Ленин Комитетининг Марказий Комитетининг Сибей бюроси билан рўх билан, гулдўрс давлати қарорлари остида фахрий президиумга сайланди.

Курултойда Озарбайжон ССР қишлоқ хўжалик министри М. Г. Аскеров нутқ сўзлади. У Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнатчиларига ўз республикаси деҳқонлари ва чорвачиларидан қароқчилик саломини топширди. Озарбайжонлик мушбарларнинг дўстлар мамлакатда «оқ оғит» етиштиришнинг асосий зона бўлиши Ўзбекистон пахта қорларининг муваффақиятини аниқлаш учун нутқлар тўғрисида билан нутқиди, турдилар. Қароқчиларга ўзаро ёрдам мушбарларнинг республикаларда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик энчиларининг яхши ҳосиллигини қўлайлиги учун пухта замин яратди.

Ўзбекистон ва Тожикистон қишлоқ меҳнатчиларининг аниқлашчи коммунист мушбарлари йил сайин кўлайли бормоқда, деди Тожикистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари А. Н. Мақсумов курултойда сўзлаган нутқида. Бу мушбарлар пахтачилиги ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини жадал суръат билан ривожлантиришга ёрдам бермоқда, ўзаро таъриблик баҳам кўриш учун қўлай шароит яратмоқда, қишлоқ хўжалик энчилари етиштиришнинг илгир усуллари ишлаб чиқаришга тез жорий этишга қўлайлашмоқда. Ўзбекистон ва Тожикистон қишлоқ меҳнатчилари пахта етиштиришнинг қўлайлиги билан бitta умумий ишни қилмоқдалар. Советлар мамлакатининг курултойи ҳар томонлама мушбарларга қўлайли.

Тожикистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Н. М. Оразмухамедов курултой катнашчиларига эзу тилақлар билдириди. Ўзбекистон қишлоқ меҳнатчилари эришган муваффақиятлар туркман деҳқонларини қувонтирмоқда, деб таъкидлади у. Ўзбекистон мўл ҳосил усталиларнинг таъриблик баҳам кўриш учун пухта замин яратди, деди Тожикистон ССР қишлоқ меҳнатчиларининг қишлоқ хўжалик маҳсулотини етиштириш

фалари тўғрисида, қишлоқ хўжалигининг ишларининг аҳволи учун юксак масъулият тўғрисида билан гапирди. Ўзбекистон мамлакатининг ҳозирги кўриш, энг кампанилигини қисқа мулкларда ва юқори сифатли ўзлаштириш социалистик мажбуриятларини муваффақият билан бажаришнинг зарур шартидир. Ишларини шундай йўлга қўйиш керакки, ҳар қандай об-ҳаво-да далада пахта, дон, бошқа маҳсулотларни имкон борича кўпроқ етиштириб ва йиғиштириб олинадиган бўлиш. Техникани, меҳнаткор кадрларни тайёрлаш тўғрисида алоҳида гап-хўрлик қилиш лозим.

Курултойда Озарбайжон ССР қишлоқ хўжалик министри М. Г. Аскеров нутқ сўзлади. У Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнатчиларига ўз республикаси деҳқонлари ва чорвачиларидан қароқчилик саломини топширди. Озарбайжонлик мушбарларнинг дўстлар мамлакатда «оқ оғит» етиштиришнинг асосий зона бўлиши Ўзбекистон пахта қорларининг муваффақиятини аниқлаш учун нутқлар тўғрисида билан нутқиди, турдилар. Қароқчиларга ўзаро ёрдам мушбарларнинг республикаларда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик энчиларининг яхши ҳосиллигини қўлайлиги учун пухта замин яратди.

Ўзбекистон ва Тожикистон қишлоқ меҳнатчиларининг аниқлашчи коммунист мушбарлари йил сайин кўлайли бормоқда, деди Тожикистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари А. Н. Мақсумов курултойда сўзлаган нутқида. Бу мушбарлар пахтачилиги ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини жадал суръат билан ривожлантиришга ёрдам бермоқда, ўзаро таъриблик баҳам кўриш учун қўлай шароит яратмоқда, қишлоқ хўжалик энчилари етиштиришнинг илгир усуллари ишлаб чиқаришга тез жорий этишга қўлайлашмоқда. Ўзбекистон ва Тожикистон қишлоқ меҳнатчилари пахта етиштиришнинг қўлайлиги билан бitta умумий ишни қилмоқдалар. Советлар мамлакатининг курултойи ҳар томонлама мушбарларга қўлайли.

Тожикистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Н. М. Оразмухамедов курултой катнашчиларига эзу тилақлар билдириди. Ўзбекистон қишлоқ меҳнатчилари эришган муваффақиятлар туркман деҳқонларини қувонтирмоқда, деб таъкидлади у. Ўзбекистон мўл ҳосил усталиларнинг таъриблик баҳам кўриш учун пухта замин яратди, деди Тожикистон ССР қишлоқ меҳнатчиларининг қишлоқ хўжалик маҳсулотини етиштириш

фалари тўғрисида, қишлоқ хўжалигининг ишларининг аҳволи учун юксак масъулият тўғрисида билан гапирди. Ўзбекистон мамлакатининг ҳозирги кўриш, энг кампанилигини қисқа мулкларда ва юқори сифатли ўзлаштириш социалистик мажбуриятларини муваффақият билан бажаришнинг зарур шартидир. Ишларини шундай йўлга қўйиш керакки, ҳар қандай об-ҳаво-да далада пахта, дон, бошқа маҳсулотларни имкон борича кўпроқ етиштириб ва йиғиштириб олинадиган бўлиш. Техникани, меҳнаткор кадрларни тайёрлаш тўғрисида алоҳида гап-хўрлик қилиш лозим.

Курултойда Озарбайжон ССР қишлоқ хўжалик министри М. Г. Аскеров нутқ сўзлади. У Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнатчиларига ўз республикаси деҳқонлари ва чорвачиларидан қароқчилик саломини топширди. Озарбайжонлик мушбарларнинг дўстлар мамлакатда «оқ оғит» етиштиришнинг асосий зона бўлиши Ўзбекистон пахта қорларининг муваффақиятини аниқлаш учун нутқлар тўғрисида билан нутқиди, турдилар. Қароқчиларга ўзаро ёрдам мушбарларнинг республикаларда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик энчиларининг яхши ҳосиллигини қўлайлиги учун пухта замин яратди.

Ўзбекистон ва Тожикистон қишлоқ меҳнатчиларининг аниқлашчи коммунист мушбарлари йил сайин кўлайли бормоқда, деди Тожикистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари А. Н. Мақсумов курултойда сўзлаган нутқида. Бу мушбарлар пахтачилиги ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини жадал суръат билан ривожлантиришга ёрдам бермоқда, ўзаро таъриблик баҳам кўриш учун қўлай шароит яратмоқда, қишлоқ хўжалик энчилари етиштиришнинг илгир усуллари ишлаб чиқаришга тез жорий этишга қўлайлашмоқда. Ўзбекистон ва Тожикистон қишлоқ меҳнатчилари пахта етиштиришнинг қўлайлиги билан бitta умумий ишни қилмоқдалар. Советлар мамлакатининг курултойи ҳар томонлама мушбарларга қўлайли.

Тожикистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Н. М. Оразмухамедов курултой катнашчиларига эзу тилақлар билдириди. Ўзбекистон қишлоқ меҳнатчилари эришган муваффақиятлар туркман деҳқонларини қувонтирмоқда, деб таъкидлади у. Ўзбекистон мўл ҳосил усталиларнинг таъриблик баҳам кўриш учун пухта замин яратди, деди Тожикистон ССР қишлоқ меҳнатчиларининг қишлоқ хўжалик маҳсулотини етиштириш

фалари тўғрисида, қишлоқ хўжалигининг ишларининг аҳволи учун юксак масъулият тўғрисида билан гапирди. Ўзбекистон мамлакатининг ҳозирги кўриш, энг кампанилигини қисқа мулкларда ва юқори сифатли ўзлаштириш социалистик мажбуриятларини муваффақият билан бажаришнинг зарур шартидир. Ишларини шундай йўлга қўйиш керакки, ҳар қандай об-ҳаво-да далада пахта, дон, бошқа маҳсулотларни имкон борича кўпроқ етиштириб ва йиғиштириб олинадиган бўлиш. Техникани, меҳнаткор кадрларни тайёрлаш тўғрисида алоҳида гап-хўрлик қилиш лозим.

Курултойда Озарбайжон ССР қишлоқ хўжалик министри М. Г. Аскеров нутқ сўзлади. У Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнатчиларига ўз республикаси деҳқонлари ва чорвачиларидан қароқчилик саломини топширди. Озарбайжонлик мушбарларнинг дўстлар мамлакатда «оқ оғит» етиштиришнинг асосий зона бўлиши Ўзбекистон пахта қорларининг муваффақиятини аниқлаш учун нутқлар тўғрисида билан нутқиди, турдилар. Қароқчиларга ўзаро ёрдам мушбарларнинг республикаларда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик энчиларининг яхши ҳосиллигини қўлайлиги учун пухта замин яратди.

Ўзбекистон ва Тожикистон қишлоқ меҳнатчиларининг аниқлашчи коммунист мушбарлари йил сайин кўлайли бормоқда, деди Тожикистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари А. Н. Мақсумов курултойда сўзлаган нутқида. Бу мушбарлар пахтачилиги ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини жадал суръат билан ривожлантиришга ёрдам бермоқда, ўзаро таъриблик баҳам кўриш учун қўлай шароит яратмоқда, қишлоқ хўжалик энчилари етиштиришнинг илгир усуллари ишлаб чиқаришга тез жорий этишга қўлайлашмоқда. Ўзбекистон ва Тожикистон қишлоқ меҳнатчилари пахта етиштиришнинг қўлайлиги билан бitta умумий ишни қилмоқдалар. Советлар мамлакатининг курултойи ҳар томонлама мушбарларга қўлайли.

Тожикистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Н. М. Оразмухамедов курултой катнашчиларига эзу тилақлар билдириди. Ўзбекистон қишлоқ меҳнатчилари эришган муваффақиятлар туркман деҳқонларини қувонтирмоқда, деб таъкидлади у. Ўзбекистон мўл ҳосил усталиларнинг таъриблик баҳам кўриш учун пухта замин яратди, деди Тожикистон ССР қишлоқ меҳнатчиларининг қишлоқ хўжалик маҳсулотини етиштириш

фалари тўғрисида, қишлоқ хўжалигининг ишларининг аҳволи учун юксак масъулият тўғрисида билан гапирди. Ўзбекистон мамлакатининг ҳозирги кўриш, энг кампанилигини қисқа мулкларда ва юқори сифатли ўзлаштириш социалистик мажбуриятларини муваффақият билан бажаришнинг зарур шартидир. Ишларини шундай йўлга қўйиш керакки, ҳар қандай об-ҳаво-да далада пахта, дон, бошқа маҳсулотларни имкон борича кўпроқ етиштириб ва йиғиштириб олинадиган бўлиш. Техникани, меҳнаткор кадрларни тайёрлаш тўғрисида алоҳида гап-хўрлик қилиш лозим.

Курултойда Озарбайжон ССР қишлоқ хўжалик министри М. Г. Аскеров нутқ сўзлади. У Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнатчиларига ўз республикаси деҳқонлари ва чорвачиларидан қароқчилик саломини топширди. Озарбайжонлик мушбарларнинг дўстлар мамлакатда «оқ оғит» етиштиришнинг асосий зона бўлиши Ўзбекистон пахта қорларининг муваффақиятини аниқлаш учун нутқлар тўғрисида билан нутқиди, турдилар. Қароқчиларга ўзаро ёрдам мушбарларнинг республикаларда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик энчиларининг яхши ҳосиллигини қўлайлиги учун пухта замин яратди.

Ўзбекистон ва Тожикистон қишлоқ меҳнатчиларининг аниқлашчи коммунист мушбарлари йил сайин кўлайли бормоқда, деди Тожикистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари А. Н. Мақсумов курултойда сўзлаган нутқида. Бу мушбарлар пахтачилиги ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини жадал суръат билан ривожлантиришга ёрдам бермоқда, ўзаро таъриблик баҳам кўриш учун қўлай шароит яратмоқда, қишлоқ хўжалик энчилари етиштиришнинг илгир усуллари ишлаб чиқаришга тез жорий этишга қўлайлашмоқда. Ўзбекистон ва Тожикистон қишлоқ меҳнатчилари пахта етиштиришнинг қўлайлиги билан бitta умумий ишни қилмоқдалар. Советлар мамлакатининг курултойи ҳар томонлама мушбарларга қўлайли.

Тожикистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Н. М. Оразмухамедов курултой катнашчиларига эзу тилақлар билдириди. Ўзбекистон қишлоқ меҳнатчилари эришган муваффақиятлар туркман деҳқонларини қувонтирмоқда, деб таъкидлади у. Ўзбекистон мўл ҳосил усталиларнинг таъриблик баҳам кўриш учун пухта замин яратди, деди Тожикистон ССР қишлоқ меҳнатчиларининг қишлоқ хўжалик маҳсулотини етиштириш

фалари тўғрисида, қишлоқ хўжалигининг ишларининг аҳволи учун юксак масъулият тўғрисида билан гапирди. Ўзбекистон мамлакатининг ҳозирги кўриш, энг кампанилигини қисқа мулкларда ва юқори сифатли ўзлаштириш социалистик мажбуриятларини муваффақият билан бажаришнинг зарур шартидир. Ишларини шундай йўлга қўйиш керакки, ҳар қандай об-ҳаво-да далада пахта, дон, бошқа маҳсулотларни имкон борича кўпроқ етиштириб ва йиғиштириб олинадиган бўлиш. Техникани, меҳнаткор кадрларни тайёрлаш тўғрисида алоҳида гап-хўрлик қилиш лозим.

Курултойда Озарбайжон ССР қишлоқ хўжалик министри М. Г. Аскеров нутқ сўзлади. У Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнатчиларига ўз республикаси деҳқонлари ва чорвачиларидан қароқчилик саломини топширди. Озарбайжонлик мушбарларнинг дўстлар мамлакатда «оқ оғит» етиштиришнинг асосий зона бўлиши Ўзбекистон пахта қорларининг муваффақиятини аниқлаш учун нутқлар тўғрисида билан нутқиди, турдилар. Қароқчиларга ўзаро ёрдам мушбарларнинг республикаларда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик энчиларининг яхши ҳосиллигини қўлайлиги учун пухта замин яратди.

ИНСОНПАРВАРЛИК КҮЙЧИСИ

Эзининг сафли туниларидан бири. Вақт эрим кечадан ўтган. Ҳирот шаҳри бўйлаб оқадиган йиллик дарёси соҳилидаги кўркам бир боғ. Боғнинг ўртасидаги суяда мўъжаз бир хонтахта. Қумуш шамдондаги шамлар хонтахта устига тушгандай ой нурини ёрқинлик бағишлайди. Шамларнинг чирсил-чирсил овози боғдаги даракларнинг сирли шивирлашларига қўшилиб кетади. Бошқа бирор товуш эшитилмайди. Борлик уйкуга чўмган.

Фақат хонтахта ёнидаги кўрпачада ўтирган элга та соқолли, қора қош, қора кўз, бошига оқ салла ўраган, эгинда оқ кишимлар ўрта шараддаги бир киши гоҳо хонтахта устига эгиллиб тез-тез ёздади, ёзганларини олиб ўқиб қўриди, баъзи жойларини тўзатиб, сўнг яна ёздади. У — шоир Алишер Навоий. Унинг нуроний кўзлари хатга тикиладик.

Ҳаёлидаги беҳисоб фикрлар қоргога тушмоқча шовиллашди, уюндик илҳом ва ижод ишти ёки билан тўла. Навоийнинг кундалик турмушидаги энг ақиб соатлар шу пайтлар. Қишин-ёзин, баҳор ва кўз кунлари-ҳар йили, ҳар кўни муттасил эрим кечадан сўнг Навоийнинг фақат илҳомли меҳнат жараёнида кўрасиз.

Хурсон давлатининг мамлакатда оқийишнинг, тинчлик урнатмоқ учун тиним ҳаракат қилувчи асосби, санъат ва адабиёт ҳомийси, ёш истеъдодли — санъаткорларни меҳр билан парвардиловчи устоз камбағал, етим-есир, бева-бечораларнинг доимий гаҳури, бутун Хурсон ва Мовароуннахр энг зиннатли сукули ва мўътабар шоири Алишер Навоий кўн буйи хизмат юмушлари билан банд. Ижод учун у фақат эрим кечадан сўнггина меҳнат қилган. У ҳар тўрт 30—40 микра шир ёздади. Чўнги бу ижод кўнли талаби. У ижодини ашайомайди.

Дилда не фикр бўлса эрдик, тил айлар эди назм, либосида аро, — деб баған эди Навоий.

Унинг кўнли эл-юрт, халққа муҳаббат билан тўлиб турган. Қайбдаги энг эзу фикрларини эз халқига юксак бадиҳчи оҳангларда етказмоқ учун ижод қилди шоир.

1441 йил 9 февраль кўни Ҳиротда дунёга келган Алишернинг тўрт йашарда саводи чиққан эди. Отабисидани улоштирган шоирнинг суҳбатларида у боланинг пайтдан иштирок этиди; шир ва мусиқа бош ўрин тутган ижодий муҳитда ўсиб шаклланди. Ҳирот, Машиқ, Самарқанд шаҳарларида тақсил қилди. 16—18 йашларида Навоий Хурсон ва Мовароуннахрда шўхлат турган ширлардан бири бўлиб таъинланди. Уша даврдаги тақсил тартибига кўра Навоий ана тили туркий (эски ўзбек тилидан) тақсирлар форс ва араб тилларини ҳам мукаммал эгаллаган, шеърларини эса асосан туркий тилда ёзар эди. XV аср Хурсонда адабий ҳаёда форс тили бош ўрин тутган, унинг гузаллиги, раволиги, оҳангдорлиги, бой ада-

АЛИШЕР НАВОЙИЙ
ТУТИЛГАН КҮНИНИНГ 540
ЙИЛЛИГИГА

бий аниқлалари бу тилнинг адабиётдаги устини маъқулини таъкидлаган эди.

Навоий ўз шеърларини туркий тилда яратиб она тилининг бой ижодий имкониятларини ҳарқатта калтирди, туркий тилда ўқийдиган китобхонларни гўзал назмий ва насрий асарлардан баҳраманд этди. Шунинг учун биз Навоийни ҳақли равишда ўзбек адабиёти ва адабий тилининг асосчиси деб билимиз.

Навоийнинг барча лирик шеърлари унинг «Ҳазойинул-маоний» («Маънолар хазиналари») деб номланган шеърлар тўпламига жалланган. Бу китобда эллик минг микрага яқин шеър жойлашган.

Навоий шеърларининг асоси маънуни сир инсоний туғуларини ифодалаш, инсон гузаллигини таъсиф этиш, инсоний сазги, вафодорлиқ, садоқатни улуғлашдир. Шоир шеърларини эл эл асосий урин тутган маззу — инсон, унинг ҳаётини кечинилари. Навоийнинг лирик қаҳрамони ўз маҳбубасига содиқ, унинг ишқиди баҳона машаққат ва изтиробларнинг чидам билан кўтарувчи, ўзалигини сазги, садоқат, сазига фидокорликка бағишлаган олижаноб бир шахс.

Кўрғили ҳуснининг зору мубало бўлган сенга, Не баловли кўн эдимки, ошно бўлган сенга, Ҳар неча дедимки, кўн кўндин узай сендин кўнгул, Вазхи, кўн кўндин батароқ мубало бўлган сенга — ушса чегиндин Навоий, топлемдин ушшоқ аро, То Навоийдек асире бенаво бўлган сенга.

Навоийнинг шох асари — «Ҳамса», «Ҳамса» — «Бошқар, элчи беш китобдан иборат асар. Улар «Ҳазойинул-маоний» («Яхшилар — хайрат»), «Фарҳод ва Ширин», «Лайли ва Махжун», «Сабъи саёб», «Етти саёхат», «Сади Исқандарий» («Исқандар девори»)лардир. Бу асарларнинг ҳар бирида Навоий кўнлига энг ақиб бўлган инсонпарварлик, халқпарварлик, адолатпарварлик, сазги-муҳаббат гоҳлигини эҳтирос билан таъкид этиди. Фарҳод, Кайс, Ширин, Лайли каби сазги қаҳрамонлари, чин инсоний муҳаббат, муҳаббатдаги садоқат инсоний қанчалар юксаклиқга кўтарилганининг арқини тинимолди. Ҳаётининг охиригилариди Навоий «Лисонут-тайр» («Кўш тили») достонини ёзди. Бу достонда шоир инсоннинг маънавий тақомилига эришиш йўллари кўрсатган. Бу йўллар сазги, садоқат, меҳнатсеварлик, поклик, ниятларнинг улуғлиги, ҳалоллик, турғилиқдир. Шоир рамзий ифодадорлик кишини бахтсизликка элтувчи иллатларни қоралайди.

Навоий эзгулик ўғитларини тинмай таъкид этар эди. Унинг «Намул — жаҳоиди», «Арбаки», («Шеър» гаҳарлари, «Кирк туркий») асарлари ана шу ўғитларнинг жаҳарини узда мушассаллаштирган.

Эл аро яхшироқ, дедик кимдир Эшитиб шубҳа айла рўсон айтди.

Яхшироқ бил ани улус ароким, Етса кўпроқ улусга нафъ ондин.

Яъни, элорасида энг эллик одам, улусга энг кўп фойда етказган одамдир.

Навоий таъкид этган бундай илгир фикрлар XV аср II ярмидида Ҳирот адабий муҳитидаги таракқиётлар сирларига мансуб элларнинг умумий фикри эди. Бу дорада Навоий билан бир қаторда унинг энг ақиб дустри, устози, маслақдоши, шоир ва мутафаккир, форс-тожик адабиётининг классиги Абдураҳмон Жомий (1414—1492) турар эди. Навоий ва Жомийнинг дустлиги, ҳамфикрлиги ўзбек, тожик халқларининг эллик биродорлиги, улар меҳнатчиларининг чин ижодий ҳамкорлигини аққол бир нишондир.

Навоий унинг «Ҳамса» — мутақаййирини («Беш ҳайратда қолганлар»), эсирини Жомийга бағишлаган, унда Жомий ҳаёти ва